

ПОБЕРЕЖЕЦЬОльга Валеріївна
olga-poberezhec@mail.ru

д.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

УДК 338:347

**УДОСКОНАЛЕННЯ
ОБЛІКОВОГО ПРОЦЕСУ В
СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ**

**IMPROVEMENT OF
ACCOUNT IN SYSTEM OF
STRATEGIC ANALYSIS
SUPPORT**

ВЕЧТОМОВАІрина Ігорівна
Irina_1996-07@ukr.net

студент, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

У статті розглянуті шляхи удосконалення системи обліку на підприємстві з метою інформаційного забезпечення стратегічного аналізу в сучасних умовах. Визначено основні напрямки удосконалення системи обліку в сучасних умовах та використано історичний (для вивчення умов виникнення та розвитку стратегічного аналізу) і логічний (для визначення напрямків вдосконалення обліку) методи.

В статье рассмотрены пути совершенствования системы учета на предприятии с целью информационного обеспечения стратегического анализа в современных условиях. Определены основные направления совершенствования системы учета в современных условиях и использованы исторический (для изучения условий возникновения и развития стратегического анализа) и логический (для определения направлений совершенствования учета) методы.

This article discusses ways to improve the accounting system in the company with a view to providing strategic analysis of information in the modern world. The main directions of improvement of accounting systems in current conditions and historical uses (to study the conditions of development and strategic analysis) and logical (to determine areas of improvement of accounting) methods are defined.

Ключові слова: облік, система обліку, стратегічний аналіз, інновації, удосконалення системи обліку, інформаційне забезпечення

Ключевые слова: учет, система учета, стратегический анализ, инновации, совершенствование системы учета, информационное обеспечение

Keywords: accounting, accounting system, strategic analysis, innovation, improvement of accounting, information

ВСТУП

У сучасних умовах необхідна система показників, яка базується як на фінансовій, так і на нефінансовій інформації. З метою стратегічного аналізу необхідно розширити обсяг інформації, яка характеризує ресурси підприємства, наукові дослідження та розробки, персонал, якість продукції (послуг).

Розглядаючи наукові праці (О.В. Смірнова, І.Ю. Циганова, О.С. Карпець, Є.І. Масленнікова, О.В. Побережець, С.В. Філіппової, І.В.Титаренко) треба зазначити про необхідність удосконалення облікового процесу на підприємстві з метою інформаційного забезпечення стратегічного аналізу.

МЕТА РОБОТИ

Метою роботи є інформаційне забезпечення стратегічного аналізу шляхом удосконалення облікового процесу на підприємстві.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

На основі наукових праць та запропонованих спеціалістами-аналітиками удосконалень облікового процесу на підприємстві, ресурси Internet, нормативно-правові акти.

Методологічні та теоретичні основи дослідження ґрунтуються на діалектичному методі пізнання соціально-економічних явищ, комплексному підході до їх аналізу, запропоновані спеціалістами-аналітиками вдосконалень, щодо обліку, моделювання фінансово-господарських процесів, а також сучасних

інформаційних технологій у системах прийняття рішень.

РЕЗУЛЬТАТИ

Встановлено, що у сучасних умовах необхідна система показників, яка базується як на фінансовій, так і на нефінансовій інформації. З метою стратегічного аналізу необхідно розширити обсяг інформації, що характеризує такі ресурси підприємства, як наукові дослідження та розробки, персонал, якість продукції (послуг).

Серед показників, які надають таку інформацію, обрані показники про витрати на інноваційну діяльність підприємства і підготовку та перепідготовку персоналу, облік яких недостатньо врегульований [1].

Для забезпечення інформаційних потреб спеціалістів-аналітиків необхідно удосконалити обліковий процес за наступними напрямками: визначення характеру та обсягу інформації, яка необхідна

керівникам підприємства; формування системи управлінського обліку за місцем виникнення витрат і центрами відповідальності; визначення і облік доходів або інших результатів, які підприємство отримало внаслідок витрат на підвищення кваліфікації кадрів, дослідження і розробки, впровадження інновацій.

У обліковому процесі підприємства необхідно застосування відповідних реєстрів аналітичного обліку для розрахунку та обліку економії в результаті скорочення витрат, які підприємство отримує внаслідок пільг встановлених для стимулювання інноваційної діяльності та участі підприємств у підготовці персоналу.

Важливим завданням стратегічного аналізу на підприємстві є визначення факторів, які забезпечать сталий розвиток підприємства в довгостроковому плані.

Таблиця 1

Наукові визначення вчених, щодо стратегічної інформації на підприємстві та її компонентів

№п/п	Автори	Думка автора
1	З.Є. Шершньова [3].	стверджує, що інтерпретація емпіричних даних у складному середовищі – як зовнішньому, так і внутрішньому потребує підтримки з боку теорії та різних за змістом і призначенням моделей з урахуванням стратегічних інформаційних потреб підприємства.
2	Н.М. Гуржій [4].	доводить, що у процесі обробки інформації необхідно вибрати оптимальні методи аналізу інформації, щоб отримані дані були актуальними і релевантними, а при використанні інформації необхідно, щоб її отримувач своєчасно той, кому вона дійсно необхідна.
3	Г.І.Кіндрацька [5].	пропонує створити спеціальну систему відстеження, основними методами якої є: аналіз матеріалів, опублікованих у книгах, журналах та інших інформаційних виданнях; участь у професійних конференціях, аналіз досвіду діяльності різних організацій; вивчення думки працівників організації, покупців і постачальників; проведення зборів і нарад з метою обговорення деяких актуальних питань тощо.
4	В.А. Верба [6].	висловлює думку, що зростання масштабів інформації та ускладнення структури інформаційного простору зумовлюють потребу в оптимізації інформаційних потоків для забезпечення ефективності управління підприємством.

Для створення інформаційного забезпечення стратегічного аналізу необхідно дотримуватися таких принципів: достовірність інформації, оптимальність її обсягу, забезпечення контролю над інформацією та захисту від несанкціонованого доступу, постійне оновлення даних, адаптивність, конкретним умовам розвитку підприємства, вчасність введення і виведення інформації. У зв'язку з цим необхідно вдосконалити збір інформації, яка потрібна для виконання цієї роботи. Методи нагромадження інформації повинні забезпечити ефективність системи облікового процесу, що знаходить прояв у повноті відображення господарських операцій, точності, часовій відповідності тощо.

Завдання стратегічного аналізу полягає в тому, щоб на основі розрізнених даних створити цілісну картину стану суб'єкта господарювання, виявити тенденції розвитку та надати об'єктивну інформацію для прийняття найбільш ефективних рішень стосовно цілей, напрямів, шляхів довгострокового розвитку підприємства, тобто забезпечити інформацією процедури формування економічної стратегії. Сама

процедура формування стратегії може бути уявлена як багатоступінчастий процес планування в системі управління підприємством.

Джерелами інформації можуть бути: фінансова звітність; статистична звітність виробництва, продажів, якості; звіти про обстеження, що були проведені раніше; різні статистичні дані та ін. Значну вигоду можна отримати з аналізу різних статистичних даних, які за допомогою сучасних аналітичних методів перетворюють вже відомі знання у нові.

Для стратегічного ж аналізу необхідна інформація, яка фіксує не тільки стан окремих підрозділів або підприємства як системи в цілому, але і та, яка характеризує динаміку і тенденції розвитку, що дає змогу визначити базові системоутворюючі параметри та скласти наукову базу для її безпечного відтворення.

При формуванні стратегії необхідно використовувати систему показників, забезпечує прогнозування можливості підприємства досягти стратегічних цілей і одночасно реагувати на зміни економічного

характеру. Тому одним із напрямів удосконалення облікового процесу є визначення характеру і обсягу інформації, яка необхідна керівникам підприємства.

Для забезпечення довгострокового сталого промислового розвитку пріоритетними є фактори інноваційної діяльності, облік яких не проводиться в достатньому обсязі. Також важливими, такими, що потребують уваги, є показники кваліфікації персоналу, ступеня його самореалізації та ін. З метою стратегічного аналізу необхідно вдосконалити обліковий процес, розширивши обсяг інформації за такими напрямками: наукові дослідження та розробки, персонал, якість продукції (послуг).

Підприємство може зустрітися з деякими труднощами, які виникають при розробці економічної стратегії підприємства, вона в свою чергу є дефіцитом достовірної інформації. На сьогодні стратегічна інформація є одним з найважливіших і потрібних на підприємстві факторів ефективності стратегічного аналізу. Щоб розширити обсяг інформації на підприємстві виділяють такі показники, які характеризують інноваційну діяльність підприємства і підготовку та перепідготовку персоналу, облік яких недостатньо забезпечений у нормативно-правових аспектах.

ВИСНОВКИ

Отже, для забезпечення інформаційних потреб спеціалістів-аналітиків пропонується вдосконалити обліковий процес за такими напрямками: визначення характеру та обсягу інформації, яка необхідна керівникам підприємства; формування системи управлінського обліку за місцем виникнення витрат і центрами відповідальності; визначення і облік доходів або інших результатів, які підприємство отримало внаслідок витрат на підвищення кваліфікації кадрів, дослідження і розробки, впровадження інновацій.

Удосконалення системи обліку на підприємстві з метою інформаційного забезпечення стратегічного аналізу, повинно враховувати всі фактори, які впливають на діяльність підприємства, та дозволятиме інформаційна система управління підприємством для прийняття стратегічних рішень, що потребує застосування комплексу програмних засобів, які перевіряють своєчасність, корисність і достовірність інформації.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затверджені наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 N 318 .- [Електронний ресурс]: Верховна Рада України. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (з змінами та доповненнями) – Назва з екрану.

2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій: затверджені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р., № 291. - [Електронний ресурс]: Верховна Рада України. – Режим доступу:

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11> – Назва з екрану.

3. Шершньова З.С. Стратегічне управління: підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. / З.С. Шершньова – К.: КНЕУ, 2004. – 699 с.

4. Гуржій Н.М. Методологічна та інформаційна підтримка архітектури стратегічного маркетингу / Н.М. Гуржій // Міжнародна науково-практична Internet-конференція 06.06.2011р. “Управління економічною діяльністю промислових підприємств в системі сучасних глобалізаційних процесів”. [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mevhnua.at.ua/load/mizhnarodna_naukovo_praktich_na_internet_konferencija/1

5. Кіндрацька Г.І. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. / Г.І. Кіндрацька. – К.: Знання, 2006. – 366 с.

6. Верба В.А. Інформаційне забезпечення управління розвитком компанії / Верба В.А. // Формування ринкової економіки. Зб. наук. праць ДВНЗ “КНЕУ імені В.Гетьмана”. – 2009, №22, с.145-154

7. Ільяшенко С.Н. Составляющие инновационного потенциала субъекта хозяйственной деятельности [Текст]: навч. посіб. // С.Н. Ільяшенко, Ю.С. Шипулина // Вісник Сумського державного університету. Серія: Економіка. – 2002. – № 7. – С. 118 – 125.

8. Хорин А.Н. Стратегический анализ [Текст]: учебное пособие / А.Н. Хорин, В.Э. Керимов. – М.: ЭКСМО, 2006. – 288 с.

9. Приходько І.П. Теоретичні основи глобальної системи бухгалтерського обліку [Текст]: навч. посіб./ І.П. Приходько // Держава та регіони. – 2013. – № 2. – С. 162 – 165.

10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 року № 996, [Електронний ресурс]: Верховна Рада України – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/card/996> (з змінами та доповненнями) – Назва з екрану.

11. Побережець О.В. Теоретико-методологічні та практичні засади дослідження системи управління результатами діяльності промислового підприємства: [моногр.] / О.В. Побережець. – Херсон: Видавництво: Грін Д.С., 2016. – 348 с.

12. Масленников Є.І. Методологічні та практичні засади дослідження системи управління фінансовою стійкістю промислового підприємства [моногр.] / Є.І. Масленников. – Одеса : Прес-кур'єр, 2015. – 316 с.

13. Maslennikov E.I. Strategic assessment of the financial sustainability of the industrial enterprise: [Електронний ресурс] / E.I. Maslennikov // Економіка: реалії часу. – 2014. – № 6 (16). – С. 111-115. – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/No6/111-115.pdf>.

14. Побережець О.В. Ідентифікація та класифікація нематеріальних активів та проблеми їх визначення: [Електронний ресурс] / О.В. Побережець, К.В. Іванова // Економіка: реалії часу. – 2012. – № 2(3). – С. 98-104. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2012/No2/98-104.pdf>.